

Роль регіональної спільноти (органів місцевого самоврядування, регіональних органів влади, науки і освіти, місцевого бізнесу, громадських організацій тощо) для створення сприятливої інноваційної екосистеми в регіоні та розвитку міжрегіональної співпраці у цій сфері.

Шановні колеги! Ви мене здивували! Здивували не стільки інноваційними технологіями, технологіями майбутнього, як тим, що у дуже складні часи зуміли створити потужний науковий колектив, потужний колектив однодумців, створити наукову школу!

Сьогодні серед причин економічної кризи домінує її фінансовий аспект. І далеко не всі усвідомлюють, що саме кошти зароблені на застарілому, не затребуваному виробництві і вкладені не в оновлення виробництва, а в фінансові спекуляції призвели до непропорційного перетоку капіталу у фінансовий сектор і його відтоку з реального сектора економіки. Результатом цього стало згорання виробництва, скорочення робочих місць, доходів найманих працівників і, як наслідок, втрати стійкості в розвитку економіки. При цьому в числі можливостей виходу з кризи явно недооцінюється технологічний аспект – використання можливостей науково-технічного прогресу, комерціалізація і трансферт технологій в реальний сектор економіки.

Все частіше в своїх програмах і виступах політики згадують про ІТ-технології, робототехніку, використання можливостей штучного інтелекту. Але всі ці розумні слова сприймаються скоріш як декларації про наміри, або як спроба справити враження на пересічного громадянина. Політики мовчать про головне – про відсутність інфраструктури і ресурсів для розвитку інновацій. На мій погляд, наука в Україні розвивається всупереч, а не завдяки зусиллям держави і політиків. У нас відсутні цілісні наукові кластери, масштабні центри досліджень і розробок, не відчувається ролі Національної академії наук у впровадженні інновацій в країні. Ключова помилка, на мій погляд, полягає в тому, що українські еліти так і не змогли виробити реалістичну стратегію розвитку науки і впровадження інновацій. Ми маємо дивну систему взаємовідносин держави і наукового співтовариства. Держава витрачає гроші на науку, виділяючи крихітні бюджети здається не розраховуючи на хоч якийсь вагомий результат. А ресурсів з кожним роком стає все менше. І прийшов час визначитися – яку економіку хоче побудувати Україна? На що ми можемо розраховувати вже в найближчі 10-20 років? Претендувати на роль сировинної «житниці Європи», вбиваючи власні ґрунти технічними культурами, очевидно ми уже не зможемо. І в нас залишається лише два шляхи: або побудувати інноваційну економіку, яка за рахунок інтелекту виробляє і експортує товари і послуги з високим рівнем доданої вартості, або скотитися в ТОП економічно найбідніших країн світу. До речі те, що економічно розвинуті країни світу, мають відповідно високі індекси рівня освіти, мабуть не потребує коментарів. Якщо говорити про лідерів «антирейтингу», то це переважно слаборозвинені країни Африки і Азії.

Українська наука сьогодні перебуває в складних реаліях. Оскільки українська економіка перебуває в глибокій кризі, то зрозуміло кошти у державному бюджеті для створення системи ефективного централізованого фінансування науки просто відсутні. І саме тут різко підвищується роль регіональної спільноти (органів місцевого самоврядування, регіональних органів влади, науки і освіти, місцевого бізнесу, громадських організацій тощо) для створення сприятливої інноваційної екосистеми в регіонах та розвитку міжрегіональної співпраці у цій сфері. Для цього потрібно скористатися процесом децентралізації та створювати модель розвитку територіальних громад в Україні саме через кластерну економіку. Це – основа нормальних сучасних інноваційних економік. Чомусь, в першу чергу ми вибудовуємо партнерські взаємини не між собою, а орієнтуємося на іноземні держави. Парадоксально, але ми йдемо більш дорогим і складним шляхом.

Потрібно вибудувати таку систему співпраці, яка б забезпечувала надійне партнерство для науки та розвитку реального сектору економіки саме з боку регіональних спільнот. Тобто замість фінансування науки за залишковим принципом, необхідно створювати сприятливі інституційні умови для двох основних драйверів інновацій в усьому світі – бізнесу та науки.

Для змін необхідно здійснити три основні кроки:

по-перше, ввести пільгове кредитування та оподаткування для суб'єктів господарської діяльності, які впроваджують вітчизняні інновації;

по-друге, збільшити фінансування фундаментальних науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт окремими статтями бюджету;

по-третє, сформувані в Україні інноваційну інфраструктуру, яка забезпечить всебічну підтримку науково-технічної діяльності і включатиме: технологічні інкубатори, технопарки, інформаційні мережі, експертні та консультаційні бюро, патентні служби, інститути фінансової підтримки, розвинений фондовий ринок, систему страхування ризиків та ін. спеціалізовані організації. У світовій практиці такі структури об'єднуються в національні та міжнародні інноваційні мережі.

Наразі ми ознайомилися з технологіями шостого технологічного укладу, з технологіями Індустрії 4.0, які спроможні сприяти виходу України з економічної кризи через реалізацію стратегії забезпечення конкурентоспроможності, впровадження якої вимагає інших методів управління, що дозволятимуть створювати нові економічні сценарії, спроможні забезпечувати реалізацію потрібної технології в потрібний час. Очевидно, що на підґрунті прогнозування перспектив широкого застосування в транспортних технологіях і засобах антикорозійних та зносостійких полімерних композитів можливо зробити спробу визначення нового напрямку підвищення економічної ефективності промислового виробництва та запровадження технологій шостого технологічного укладу.

Я думаю, що за результатами матеріалів даного «круглого столу», для системного об'єднання, і власне створення інноваційної інфраструктури України, доцільно запропонувати Міністерству освіти і науки України на базі Херсонської державної морської академії, наукового парку при Херсонській

державній морській академії, лабораторії полімерних композитних матеріалів у суднобудуванні, наукової школи «Матеріалознавство, експлуатація та ремонт засобів транспорту» створити: «Лабораторний центр матеріалознавства, транспортних технологій та відновлення засобів транспорту». А регіональним органам влади організувати створення виробничо-наукового кластеру чи індустріального парку із залученням цієї структури.

Дякую за увагу!